

U S T A W A

z dnia 16 listopada 2016 r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, 1948, 2036 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 2) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) emeryturę;”;

2) w art. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) emeryt – osobę mającą ustalone prawo do emerytury;”;

3) w art. 10a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie art. 27 i 28 osoby, która utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu z powodu odzyskania zdolności do pracy, uwzględnia się również okresy pobierania tej renty, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5–7 i 10, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.”;

4) w art. 13 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawę z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, ustawę z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, ustawę z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze.

„3a. Jeżeli osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy przez okres co najmniej ostatnich 5 lat poprzedzających dzień badania lekarskiego brakuje mniej niż 5 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1, w przypadku dalszego stwierdzenia niezdolności do pracy orzeka się niezdolność do pracy na okres do dnia osiągnięcia tego wieku.”;

5) w art. 24:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.”;

b) uchyla się ust. 1a i 1b;

6) w art. 25 ust. 1a i 1b otrzymują brzmienie:

„1a. Przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, dla osoby, która miała ustalone prawo do emerytury częściowej, nie uwzględnia się kwot zwiększeń składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego określonego w art. 173–175, uzyskanych w wyniku waloryzacji kwartalnej, o której mowa w art. 25a, przeprowadzonej w celu obliczenia emerytury częściowej.

1b. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę częściową lub emeryturę na podstawie przepisów art. 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.”;

7) w art. 25b w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nabył prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat albo do dnia poprzedzającego osiągnięcie tego wieku miał ustalone prawo do okresowej emerytury kapitałowej.”;

8) w art. 26 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.”;

9) uchyla się art. 26b;

10) art. 26c otrzymuje brzmienie:

„Art. 26c. 1. Po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat przez osobę, która pobierała okresową emeryturę kapitałową do dnia poprzedzającego osiągnięcie tego wieku, emeryturę z Funduszu oblicza się ponownie z urzędu na zasadach określonych w art. 26, z tym że do obliczenia emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku 65 lat, obowiązujące w dacie osiągnięcia tego wieku.

2. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwoty środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z tym że przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury nie uwzględnia się kwot zwiększeń składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego określonego w art. 173–175, uzyskanych w wyniku waloryzacji kwartalnej, o której mowa w art. 25a, przeprowadzonej w celu obliczenia dotychczas przysługującej emerytury z Funduszu.

3. Emerytura z Funduszu nie może być niższa od kwoty odpowiadającej wysokości emerytury z Funduszu i okresowej emerytury kapitałowej przysługującej w dniu poprzedzającym osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do ustalenia wysokości emerytury z Funduszu dla osoby, której ustalono prawo do tej emerytury oraz do okresowej emerytury kapitałowej, a która do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat nie pobrała emerytury wskutek zawieszenia prawa do świadczenia, zgodnie z art. 103a.”;

11) art. 27 i art. 27a otrzymują brzmienie:

„Art. 27. Ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Art. 27a. Emeryturę przyznaje się z urzędu zamiast pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Przepis art. 24a ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

12) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. Ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.”;

13) w art. 29 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego określonego w art. 27 pkt 1, mogą przejść na emeryturę.”;

14) w art. 32 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.”;

15) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. Ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., spełniającemu warunek określony w art. 27 pkt 2 i niespełniającemu

warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

- 1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo
- 2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki

– wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 pkt 1, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.”;

16) w art. 62 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresu brakującego do pełnych 25 lat okresów składkowych oraz nieskładkowych, przypadających od dnia zgłoszenia wniosku o rentę do dnia, w którym rencista osiągnąłby wiek emerytalny 60 lat.”;

17) w art. 73 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. W razie śmierci osoby pobierającej emeryturę częściową lub spełniającej warunki do uzyskania tej emerytury, za kwotę świadczenia, które przysługiwałyby zmarłemu, uważa się kwotę emerytury ustaloną zgodnie z art. 26 dla celów obliczenia emerytury częściowej, z zastrzeżeniem ust. 3, w pełnej wysokości.”;

18) w art. 87:

a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) mężczyzna – osiągnął wiek emerytalny wynoszący 65 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,
- 2) kobieta – osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat”;

b) uchyla się ust. 1b;

19) w art. 103 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy osiągnęli wiek emerytalny 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni), z zastrzeżeniem art. 103a.”;

20) w art. 116 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Postępowanie o emeryturę wszczyna się z urzędu, jeżeli wiek emerytalny dla uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego wynosi 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.”;

21) w art. 127 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Obowiązek określony w ust. 1 nie dotyczy emerytów, którzy wiek emerytalny 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni) osiągnęli przed podjęciem działalności, o której mowa w art. 104 ust. 1–4.”;

22) w art. 185a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 24 ust. 1 oraz w art. 184, kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów nieskładkowych okresów, o których mowa w art. 7 pkt 9, przebytych przed dniem 1 stycznia 1999 r., w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 okresów składkowych udowodnionych do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę. Do przeliczonego kapitału początkowego stosuje się przepisy art. 173 ust. 3–6.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277 oraz z 2017 r. poz. 2) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 10b otrzymuje brzmienie:

„10b) emeryturze lub rencie z ubezpieczenia – rozumie się emeryturę lub rentę rolniczą z ubezpieczenia, rentę rolniczą szkoleniową i rentę rodzinną;”;

2) w art. 18 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) emerytura rolnicza lub renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy;”;

3) w art. 19:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat;”;

b) uchyla się ust. 1a i 1b;

4) uchyla się art. 19a;

5) w art. 22 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osobom pobierającym renty rolnicze z tytułu niezdolności do pracy, które osiągnęły wiek 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, przyznaje się

z urzędu emeryturę rolniczą w wysokości nie niższej od dotychczas pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy.”;

6) w art. 26 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli rolnik nabywa prawo do emerytury rolniczej w wieku o 5 lat niższym od wieku emerytalnego, określoną zgodnie z ust. 1 część uzupełniającą zmniejsza się o 25% emerytury podstawowej. Tak ustaloną część uzupełniającą zwiększa się o 5% emerytury podstawowej po upływie każdego roku dzielącego uprawnionego od wieku emerytalnego.”;

7) w art. 28 uchyla się ust. 12.

Art. 3. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708 i 2270) w art. 10 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przy ustalaniu prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia emerytalnego i rentowych osoby, o której mowa w ust. 1 lub 2, która osiągnęła wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, uwzględnia się również okresy pobierania emerytury lub renty inwalidzkiej, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w art. 5–7 i 10 ustawy, o której mowa w ust. 4, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania tych świadczeń.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2016 r. poz. 1510) w art. 25 w ust. 3a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, 1948, 2036 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 2 i 38) lub ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277 i 2043 oraz z 2017 r. poz. 2 i 38), który osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn,”.

Art. 5. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291, 615 i 1948) uchyla się art. 100d i art. 111d.

Art. 6. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio:

- 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,
- 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

– przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobiety i 25-letniego przez mężczyznę.”;

2) uchyla się art. 22a;

3) w art. 40:

a) ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. Na koncie ubezpieczonego ewidencjonuje się także informacje o zwaloryzowanej wysokości składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego lub zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a:

- 1) w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, należnych za okres do dnia złożenia wniosku o emeryturę określoną w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub nabycia prawa do emerytury, jeżeli złożenie takiego wniosku nie jest wymagane –

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1247, 1579, 1807, 1810, 1921, 1948, 2138, 2255 i 2260.

nieopłaconych lub niezidentyfikowanych do tego dnia, także wówczas gdy nie uległy one przedawnieniu;

- 2) w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, opłaconych lub zidentyfikowanych po dniu złożenia wniosku o emeryturę określoną w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub nabycia prawa do emerytury, jeżeli złożenie takiego wniosku nie jest wymagane.”,

- b) ust. 1e otrzymuje brzmienie:

„1e. Na koncie ubezpieczonego ewidencjonuje się kwotę środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc ustalenia prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat oraz z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat przez osobę, która nie spełnia ustawowych warunków do ustalenia prawa do okresowej emerytury kapitałowej, z zastrzeżeniem ust. 1f.”;

- 4) w art. 40e ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Podział kwot składek, środków, odsetek za zwłokę i opłaty prolongacyjnej, zewidencjonowanych na subkoncie, jest dokonywany w przypadku, gdy rozwód, unieważnienie małżeństwa albo śmierć nastąpiły nie później niż w dniu:

- 1) złożenia wniosku o emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) nabycia prawa do emerytury w wieku emerytalnym wynoszącym 65 lat, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli złożenie takiego wniosku nie jest wymagane, lub
- 3) osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez osoby, które miały

ustalone prawo do okresowej emerytury kapitałowej do dnia poprzedzającego osiągnięcie tego wieku.”;

5) w art. 50:

a) w ust. 1c pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) hipotetycznej emerytury, jaką uzyskalby w wieku emerytalnym, wynoszącym 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny, lub w wieku, o którym mowa w ust. 1d i 1e według stanu konta ubezpieczonego oraz”;

b) ust. 1d i 1e otrzymują brzmienie:

„1d. Jeżeli ubezpieczonemu, o którym mowa w ust. 1b, do osiągnięcia wieku emerytalnego, wynoszącego 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny, brakuje nie więcej niż 5 lat, podaje się dodatkowo, poczynając od 2009 r., informacje o wysokości hipotetycznej emerytury, jaką by uzyskał w wieku przekraczającym ten wiek o rok, a także dwa, trzy, cztery i pięć lat.

1e. Jeżeli ubezpieczony, o którym mowa w ust. 1b, przekroczył wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny, i nie wystąpił o ustalenie emerytury, hipotetyczną emeryturę oblicza się dla jego faktycznego wieku oraz kolejnych pięciu lat.”;

c) ust. 1g otrzymuje brzmienie:

„1g. Jeżeli ubezpieczonemu, o którym mowa w ust. 1b, do osiągnięcia, stanowiącego w jego przypadku wiek emerytalny, 60 roku życia brakuje nie więcej niż 12 miesięcy, podaje się dodatkowo informację o możliwości skorzystania z prawa do okresowej emerytury kapitałowej.”;

d) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wysokości hipotetycznej emerytury oblicza się:

1) w przypadku podawania informacji o wysokości hipotetycznej emerytury według zasad określonych w ust. 1c pkt 1 – przez podzielenie sumy składek, o których mowa w ust. 1, i kapitału początkowego, o którym mowa w ust. 1a pkt 1 – przez średnie dalsze trwanie życia dla osoby w wieku 60 lat w przypadku kobiety i 65 lat w przypadku mężczyzny lub w wieku, o którym mowa

- w ust. 1d i 1e, a wysokość hipotetycznej emerytury, jaką ubezpieczony uzyskałby w wieku przekraczającym wiek 60 lat lub 65 lat – przez średnie dalsze trwanie życia dla tego wieku;
- 2) w przypadku podawania informacji o wysokości hipotetycznej emerytury według zasad określonych w ust. 1c pkt 2 – przez podzielenie sumy składek, o których mowa w ust. 1, i kapitału początkowego, o którym mowa w ust. 1a pkt 1, zwiększonej o kwotę hipotetycznych składek, o których mowa w ust. 1c pkt 2, przez średnie dalsze trwanie życia dla osoby w wieku 60 lat w przypadku kobiety i 65 lat w przypadku mężczyzny lub w wieku, o którym mowa w ust. 1d i 1e, a wysokość hipotetycznej emerytury, jaką ubezpieczony uzyskałby w wieku przekraczającym wiek 60 lat lub 65 lat – przez średnie dalsze trwanie życia dla tego wieku.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, 1948, 2103 i 2261) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 69:

[a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy przed ukończeniem 65 roku życia oświadczy Ministrowi Sprawiedliwości wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie.”]

<a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 60 roku życia w przypadku kobiety, a z dniem ukończenia 65 roku życia w przypadku mężczyzny, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku oświadczy Ministrowi Sprawiedliwości wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie

Nowe brzmienie lit. a w pkt 1 w art. 7 wejdzie w życie z dn. 1.10.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1452).

stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie.”>

b) uchyla się § 1a;

[2) w art. 100:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sędziemu, który został przeniesiony w stan spoczynku, w razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych, przysługuje do czasu osiągnięcia wieku 65 lat uposażenie w wysokości wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku.”,

b) § 4a otrzymuje brzmienie:

„§ 4a. W przypadku, o którym mowa w § 1, sędzia w stanie spoczynku otrzymuje jednorazową odprawę z chwilą osiągnięcia wieku 65 lat.”,

c) w § 4b zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku, o którym mowa w § 1, odprawa przysługuje z chwilą osiągnięcia wieku 65 lat.”.]

<2) w art. 100:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sędziemu, który został przeniesiony w stan spoczynku, w razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych, przysługuje do czasu osiągnięcia wieku 60 lat w przypadku kobiety, a 65 lat w przypadku mężczyzny, uposażenie w wysokości wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku.”,

b) § 4a i 4b otrzymują brzmienie:

„§ 4a. W przypadku, o którym mowa w § 1, sędzia w stanie spoczynku otrzymuje jednorazową odprawę z chwilą osiągnięcia wieku 60 lat w przypadku kobiety, a 65 lat w przypadku mężczyzny.

§ 4b. Sędziemu, który powrócił na stanowisko poprzednio zajmowane albo stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu w trybie art. 71c § 4 albo art. 74 § 1a, w razie przejścia lub przeniesienia w stan spoczynku przysługuje jednorazowa odprawa w kwocie stanowiącej różnicę między

Nowe brzmienie pkt 2 w art. 7 wejdzie w życie z dn. 1.10.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1452).

wysokością odprawy wyliczonej na dzień przejścia lub przeniesienia w stan spoczynku a wysokością odprawy wypłaconej. W przypadku, o którym mowa w § 1, odprawa przysługuje z chwilą osiągnięcia wieku 60 lat w przypadku kobiety, a 65 lat w przypadku mężczyzny.”>

Art. 8. W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, 2103 i 2261) w art. 30:

[1) w § 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) po ukończeniu 65 roku życia;”;

<1) w § 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) po ukończeniu 60 roku życia w przypadku kobiety, a 65 roku życia w przypadku mężczyzny;”>

2) uchyla się § 3.

Art. 9. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, 1583, 1948 i 2174) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) niezdolność do pracy z tytułu wieku – osiągnięcie wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 oraz w art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, 1948, 2036 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 2 i 38);”;

2) w art. 42 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości określonej przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych jest opłacana przez okres sprawowania opieki, nie dłużej jednak niż przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

5. Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie przysługuje osobie, która w dniu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia:

1) ukończyła 50 lat i nie posiada okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego co najmniej 10 lat;

2) posiada okres ubezpieczenia (składkowy i nieskładkowy) wynoszący 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.”.

Nowe brzmienie pkt 1 w art. 8 wejdzie w życie z dn. 1.10.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1452).

Art. 10. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.³⁾) w art. 2 w ust. 1 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) nie ukończyła 60 lat – kobieta lub 65 lat – mężczyzna.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 170 oraz z 2014 r. poz. 598 i 1682, z 2016 r. poz. 1940 oraz z 2017 r. poz. 2) w art. 4:

1) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) z dniem osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę;”;

2) w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dnia osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę;”.

Art. 12. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Okresowa emerytura kapitałowa przysługuje członkowi otwartego funduszu emerytalnego do ukończenia 65. roku życia.”,

b) uchyla się ust. 2a;

2) w art. 8 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ukończył 60 lat oraz”;

3) w art. 9 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) z dniem poprzedzającym dzień, w którym członek otwartego funduszu emerytalnego ukończył 65. rok życia;”;

4) w art. 13 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wszczęcie postępowania z urzędu na podstawie art. 24a ustawy, o której mowa w ust. 1, przed osiągnięciem wieku 65 lat, oznacza równocześnie wszczęcie postępowania o okresową emeryturę kapitałową.”;

5) w art. 42 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 691, 868, 1265, 1579, 1860, 1940, 1948, 1984, 2138 i 2260.

„1. Osobie urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., której przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustalono prawo do emerytury rolniczej, z zaliczeniem okresów, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w art. 33, a która po dniu wejścia w życie ustawy osiągnie wiek 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny i zgłosi wniosek o emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określoną w art. 24 lub art. 184 ustawy wymienionej w art. 37, przysługuje – w zależności od jej wyboru – emerytura rolnicza ustalona z zaliczeniem wskazanych okresów albo emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”

Art. 13. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965 i 1240 oraz z 2016 r. poz. 615) w art. 16 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osiągnięcia przez uprawnionego wieku:

- a) 60 lat – w przypadku kobiet,
- b) 65 lat – w przypadku mężczyzn

– jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego lub innego organu emerytalno-rentowego, określonego w odrębnych przepisach;”

Art. 14. W ustawie z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. poz. 800, z 2011 r. poz. 398 oraz z 2012 r. poz. 637) w art. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) poprzedzającym dzień osiągnięcia przez uprawnionego wieku:

- a) 60 lat – w przypadku kobiet,
- b) 65 lat – w przypadku mężczyzn

– jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego lub innego organu emerytalno-rentowego, określonego w odrębnych przepisach;”

Art. 15. W ustawie z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637) uchyla się art. 21.

Art. 16. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177, 1579, 2103, 2149 i 2261) wprowadza się następujące zmiany:

[1) w art. 43 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Krajowa Rada Prokuratorów opiniuje wnioski o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu przez prokuratora 65. roku życia.”;]

<1) w art. 43 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Krajowa Rada Prokuratorów opiniuje wnioski o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 60 roku życia w przypadku kobiety, a 65 roku życia w przypadku mężczyzny.”;>

Nowe brzmienie pkt 1 i 2 w art. 16 wejdzie w życie z dn. 1.10.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1452).

[2) w art. 127:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prokurator może nadal zajmować stanowisko po ukończeniu 65. roku życia, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii Prokuratora Krajowego, Krajowej Rady Prokuratorów oraz właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora.”,

b) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Wniosek i zaświadczenie, o których mowa w § 2, składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na 6 miesięcy przed ukończeniem 65. roku życia.”.]

<2) w art. 127:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prokurator może nadal zajmować stanowisko po ukończeniu 60 roku życia w przypadku kobiety, a 65 roku życia w przypadku mężczyzny, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii Prokuratora Krajowego, Krajowej Rady Prokuratorów oraz właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora.”,

b) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Wniosek i zaświadczenie, o których mowa w § 2, składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na 6 miesięcy przed ukończeniem 60 roku życia przez kobietę, a 65 roku życia przez mężczyznę.”>

Art. 17. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają praw i obowiązków osób, które nabyły prawo do świadczeń określonych w przepisach zmienianych niniejszą ustawą.

Art. 18. Osoby, którym nie ustalono po dniu 31 grudnia 2012 r. prawa do świadczenia na warunkach określonych w przepisach obowiązujących w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, a które osiągnęły po dniu 31 grudnia 2012 r. wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz spełniają pozostałe warunki wymagane do nabycia prawa do danego świadczenia, mogą nabyć prawo do tego świadczenia nie wcześniej niż z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 19. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych powiadamia osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają ustalone prawo do:

- 1) świadczenia przedemerytalnego na podstawie ustawy, o której mowa w art. 11,
- 2) emerytury pomostowej na podstawie ustawy, o której mowa w art. 13,
- 3) nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na podstawie ustawy, o której mowa w art. 14,
- 4) renty z tytułu niezdolności do pracy, na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, przyznanej na okres do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego dla danej osoby zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy lub na okres przypadający po dniu osiągnięcia tego wieku, a które nie mają ustalonego prawa do emerytury

– o zachowaniu prawa do świadczenia do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego dla danej osoby zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że prawo do tych świadczeń ustanie przed tym dniem, oraz o obowiązujących od dnia wejścia

w życie niniejszej ustawy warunkach nabywania prawa do emerytury i możliwości zgłoszenia wniosku o emeryturę po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych powiadamia osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają ustalone prawo do okresowej emerytury kapitałowej, o:

- 1) zachowaniu prawa do okresowej emerytury kapitałowej do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia wieku określonego dla danej osoby w przepisach art. 24 ust. 1b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygaśnie przed tym dniem;
- 2) możliwości zgłoszenia po osiągnięciu wieku 65 lat, a przed dniem osiągnięcia wieku określonego dla danej osoby w przepisach art. 24 ust. 1b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, wniosku o ponowne obliczenie emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „Funduszem”, na podstawie art. 20 niniejszej ustawy oraz zasadach wygaśnięcia prawa do okresowej emerytury kapitałowej w przypadku zgłoszenia tego wniosku.

Art. 20. 1. Osobom, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustalono prawo do okresowej emerytury kapitałowej na okres do dnia poprzedzającego osiągnięcie wieku emerytalnego, emerytura z Funduszu podlega ponownemu obliczeniu na zasadach określonych w art. 26c ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, na wniosek zgłoszony po osiągnięciu wieku 65 lat, a do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia wieku emerytalnego, do którego została im przyznana okresowa emerytura kapitałowa, o ile pobierały okresową emeryturę kapitałową do dnia poprzedzającego dzień zgłoszenia tego wniosku, przy czym do ponownego obliczenia emerytury z Funduszu przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku osiągniętego w dniu zgłoszenia wniosku, według tablicy trwania życia obowiązującej w tym dniu. Emerytura z Funduszu w przeliczonej wysokości przysługuje od miesiąca zgłoszenia wniosku, nie wcześniej niż od dnia osiągnięcia wieku 65 lat.

2. Emerytura z Funduszu ponownie obliczona zgodnie z ust. 1 nie może być niższa od kwoty odpowiadającej wysokości emerytury z Funduszu i okresowej emerytury kapitałowej przysługującej w dniu poprzedzającym dzień, od którego nastąpiło ponowne obliczenie emerytury z Funduszu.

3. W przypadku określonym w ust. 1 prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygasa z dniem poprzedzającym dzień, od którego nastąpiło ponowne obliczenie emerytury z Funduszu.

4. Do osób, o których mowa w ust. 1, które do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia wieku emerytalnego, do którego została im przyznana okresowa emerytura kapitałowa, nie zgłoszą wniosku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepis art. 26c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do ustalenia wysokości emerytury z Funduszu dla osoby, która do dnia poprzedzającego dzień zgłoszenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie pobrała emerytury wskutek zawieszenia prawa do świadczenia, zgodnie z art. 103a ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 21. Nauczyciele, którzy spełnili warunki określone w art. 88 ust. 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379) oraz:

- 1) przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy osiągnęli wiek wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, a nie osiągnęli wieku, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, albo
- 2) od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 31 sierpnia 2018 r. osiągną wiek wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn

– mogą skorzystać z tego uprawnienia po uprzednim rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy albo rozwiązaniu lub wygaśnięciu stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7 tej ustawy oraz po zgłoszeniu wniosku o emeryturę do dnia 31 sierpnia 2018 r.

Art. 22. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają ustalone decyzją organu rentowego prawo do emerytury częściowej, określonej w art. 26b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują to prawo na dotychczasowych zasadach do czasu zamiany emerytury częściowej na

emeryturę, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Emerytura częściowa podlega zamianie na emeryturę, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na wniosek ubezpieczonego oraz – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem – po ustaniu stosunku pracy.

3. Emerytura częściowa podlega waloryzacji na zasadach określonych w przepisach ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 23. 1. W terminie do 10. dnia kalendarzowego po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekaze do otwartego funduszu emerytalnego informację, o której mowa w art. 100c ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291, 615 i 1948), o obowiązku przekazania środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego, który w związku z wejściem w życie niniejszej ustawy wiek emerytalny niższy o 10 lat od wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, osiągnął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Piątego dnia roboczego po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy otwarty fundusz emerytalny umarza wszystkie jednostki rozrachunkowe pozostające na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego, który w związku z wejściem w życie niniejszej ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, osiągnął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. W terminie dwóch dni roboczych od dnia umorzenia, o którym mowa w ust. 2, otwarty fundusz emerytalny przekaze na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego odpowiadające wartości umorzonych jednostek rozrachunkowych.

Art. 24. 1. W przypadku gdy na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w celu opłacania przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za kobietę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, został

ustalony okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) dłuższego niż 20 lat, składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca przez okres niezbędny do uzyskania przez nią 20-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), z uwzględnieniem ust. 2.

2. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta zaprzestaje opłacania składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za okres od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli, na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, za kobietę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna składka została opłacona za okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego co najmniej 20 lat.

Art. 25. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy częściowa emerytura rolnicza, określona w art. 19a ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, ustalona decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, podlega z urzędu zamianie na emeryturę, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Częściowa emerytura rolnicza podlega waloryzacji na zasadach określonych w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 26. *[1. Sędzia, który najpóźniej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ukończył 65. rok życia lub któremu w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pozostało mniej niż 6 miesięcy do ukończenia 65. roku życia, przechodzi w stan spoczynku z dniem następującym po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że w tym terminie złoży oświadczenie i zaświadczenie, o których mowa w art. 69 § 1 ustawy, o której mowa w art. 7, lub takie oświadczenie i zaświadczenie złożył na podstawie przepisów dotychczasowych.]*

<1. Sędzia, który najpóźniej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ukończył 60. rok życia w przypadku kobiety, a 65. rok życia w przypadku mężczyzny lub którym w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pozostało mniej niż 6 miesięcy do ukończenia odpowiednio 60. albo 65. roku życia, przechodzą w stan spoczynku z dniem następującym po upływie 6 miesięcy od

Nowe brzmienie ust. 1 w art. 26 wejdzie w życie z dn. 1.10.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1452).

dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że przed tą datą złożą oświadczenie i zaświadczenie, o których mowa w art. 69 § 1 ustawy, o której mowa w art. 7, lub takie oświadczenie i zaświadczenie złożyli na podstawie przepisów dotychczasowych.>

2. Sędzia, o którym mowa w ust. 1, może przejść w stan spoczynku z dniem ustalonym na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli nie później niż w tym dniu, w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, złoży oświadczenie o skorzystaniu z tego uprawnienia. Sędzia sądu powszechnego lub sądu wojskowego składa oświadczenie Ministrowi Sprawiedliwości, a sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego – Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do sędziów Sądu Najwyższego i sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 27. [1. Prokurator, który najpóźniej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ukończył 65. rok życia lub któremu w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pozostało mniej niż 6 miesięcy do ukończenia 65. roku życia, przechodzi w stan spoczynku z dniem następującym po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że w tym terminie złoży wniosek i zaświadczenie, o których mowa w art. 127 § 2 ustawy, o której mowa w art. 16, lub taki wniosek i takie zaświadczenie złożył na podstawie przepisów dotychczasowych.]

<1. Prokurator, który najpóźniej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ukończył 60. rok życia w przypadku kobiety, a 65. rok życia w przypadku mężczyzny, lub którym w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pozostało mniej niż 6 miesięcy do ukończenia odpowiednio 60. albo 65. roku życia, przechodzą w stan spoczynku z dniem następującym po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że w tym terminie złożą wniosek i zaświadczenie, o których mowa w art. 127 § 2 ustawy, o której mowa w art. 16, lub taki wniosek i takie zaświadczenie złożyli na podstawie przepisów dotychczasowych.>

2. Prokurator, o którym mowa w ust. 1, może przejść w stan spoczynku z dniem ustalonym na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli nie później niż w tym dniu, w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej

Nowe brzmienie ust. 1 w art. 27 wejdzie w życie z dn. 1.10.2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1452).

ustawy, złoży Prokuratorowi Generalnemu oświadczenie o skorzystaniu z tego uprawnienia.

Art. 28. Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są objęci ochroną stosunku pracy wynikającą z art. 39 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255), lub osoby, które byłyby objęte taką ochroną, jeżeli w tym dniu pozostawałyby w stosunku pracy, od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy korzystają z ochrony stosunku pracy, o którym mowa w tym przepisie, do osiągnięcia wieku emerytalnego wynikającego z przepisów ustawy zmienianej w art. 1 niniejszej ustawy w dotychczasowym brzmieniu.

Art. 29. 1. Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie są objęci ochroną stosunku pracy wynikającą z art. 39 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy i osiągną wiek emerytalny wynoszący dla kobiet 60 lat i dla mężczyzn 65 lat przed upływem 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają ochronie stosunku pracy, o której mowa w tym przepisie, przez okres 4 lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, także wówczas, gdy upływ tego okresu przypadnie po osiągnięciu wieku 60 lat przez kobiety i wieku 65 lat przez mężczyzn.

2. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie są pracownikami i które osiągną wiek emerytalny wynoszący dla kobiet 60 lat i dla mężczyzn 65 lat przed upływem 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają ochronie stosunku pracy wynikającej z art. 39 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy przez okres 4 lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, także wówczas, gdy upływ tego okresu przypadnie po osiągnięciu wieku 60 lat przez kobiety i wieku 65 lat przez mężczyzn.

Art. 30. 1. Po wejściu w życie niniejszej ustawy Rada Ministrów dokonuje, co trzy lata, przeglądu funkcjonowania systemu emerytalnego i przedkłada Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, do dnia 31 października następnego roku kalendarzowego, informację o skutkach obowiązywania niniejszej ustawy.

2. Informacja o skutkach obowiązywania niniejszej ustawy po pierwszym roku jej obowiązywania, zostanie przedstawiona Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej nie później niż do dnia 31 maja 2019 r.

Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2017 r.